

HUUHAA-PALKINTO VALKEE OY:LLE

Yhtäkään Valkeen korvavalotutkimusta ei ole hyväksytty arvostettuun kansainväliseen vertaisarvioituun tiedejulkaisuun. Ilman vertaisarvioituja ja riippumattomien tahojen suorittamia tutkimuksia korvavalon lumevaikutusta ei voida poissulkea.

KUVA: WWW.VALKEE.COM

SKEPSIS RY MYÖNSI vuoden 2012 Huuhaa-palkintonsa Valkee Oy:lle. Oululainen yritys tunnetaan kirkasvalokuulokkeiden kehittäjänä ja valmistajana. Kirkasvalokuulokkeita mainostetaan muun muassa näin: ”Valkee tuo valon lyhyintä tietä suoraan aivoihin. Siksi se ennalta ehkäisee ja poistaa kaamosmasennusta ja pimeän ajan oireita. Kokeile itse – jo 8 minuuttia päivässä riittää.”

Huuhaa-palkinto myönnettiin Valkee Oy:lle ”ansiokkaasta heikosti tutkitun terveystuotteen markkinoinnista”. Kirkasvalokuulokkeita markkinoidaan muun muassa kaamosmasennuksen hoitoon. Tehdyt tutkimukset ovat kuitenkin varsin kapea-alaisia sekä koehenkilöiden satunnaistamisen ja sokkouttamisen osalta erittäin puutteellisia.

Valkee Oy on lähtenyt markkinoimaan tuotettaan tehokkaana apuna terveyteen ennen kuin väitteiden tueksi on ollut tieteellisesti vakuuttavia tutkimuksia, Skepsis kritisoi. Tuotetta on markkinoitu myös yli Valviralle rekisteröidyn käyttötarkoituksen, mm. mielialan vaihteluihin, masennukseen, uniongelmiin sekä lentomatikustajan vuorokausirytmien siirtämiseen.

Skepsis ei halua estää uusia innovaatioita, mutta niidenkään kohdalla ei markkinointi saa mennä tutkimuksen edelle. Voi hyvinkin olla niin, että korvavalot ovat tehokas hoito kaamosmasennukseen. Tulosten pitää kuitenkin olla olemassa ennen terveysväitteitä.

”NÄIN SUURI MÄÄRÄ IHMISIÄ EI VOI OLLA VÄÄRÄSSÄ”

TÄNÄ VUONNA HUUHAA-PALKINTO ylitti uutiskynnyksen reilusti. Uutinen julkaistiin nopesti lähes kaikkien mer-

kittävien sanomalehtien nettisivuilla Helsingin Sanomia myöten. Osa medioista käytti uutisen pohjana Skepsiksen tiedotetta, osa STT:n uutista, jossa annettiin puheenvuoro myös Valkeen toimitusjohtaja Pekka Somertolle.

Somerto tyrmäsi Skepsiksen väitteet. Hänen mukaansa tutkimukset ovat korkealaatuisia. ”Tutkimusta on tehty muun muassa Oulun yliopistossa. Kirkasvalokuulokkeet on kehitetty kaamosoireisiin. Siihen niitä markkinoidaan ja siihen ne tutkitusti ja käyttäjien mukaan toimivat”, Somerto sanoi. Hän ei siis kiistänyt Skepsiksen väitettä, että tehdyt tutkimukset ovat koehenkilöiden satunnaistamisen ja sokkouttamisen osalta erittäin puutteellisia. Hänelle näyttää riittävän, että käyttäjien mukaan korvavalot toimivat.

Taloussanomissa 6.12. Somerto tarkensi lausuntojaan. Hänen mukaansa tuote perustuu tieteelliseen tutkimukseen, ja tulokset ovat tieteellisesti merkittäviä. ”Jokainen reagoi tavallaan, aivan kuten muuhunkin kirkasvalohoitoon, mutta en usko että näin suuri määrä ihmisiä on väärässäkään.” Somerto vakuutti, että kuulokkeiden pohjana oleva tutkimusohjelma kattaa laajasti neurobiologian, aivokuvantamisen ja kliinisen tutkimuksen.

Valkeen korvavalosta tehtyjen tutkimusten otokset ovat kuitenkin pieniä eikä negatiivisia kontroleja ole aina käytetty. Vakuuttavimpina esitettyjä tuloksia ei ole toistaiseksi julkaistu varsinaisissa vertaisarvioituissa tieteellisissä lehdissä, vaan ne on ”julkaistu” esimerkiksi kongressiesitelmissä.

Tuotteen tehon tutkimuksen osalta Valkee ei kiistä sitä, että tutkimuksissa ei ole poistettu lumevaikutusta, vaan tutkimusasetelma on ollut lumevaikutusta suosiva. Mitään sokkouttamista ei ole tehty. Tehon osoittamiseksi tutkimukset ovat siis kelvottomia. Yhtiö tyytyy vain toteamaan, että tutkimuksiin on osallistunut 107 koehenkilöä, joka on naurettavan pieni luku.